

آمایش سرزمین و مکان یابی

شهرهای جدید (شهر جدید اندیشه)

مؤلفین:

دکتر مرضیه موغلی

استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لارستان

معصومه ترک ارزانفوری

حسن حسینی امینی - محمد صادق اسکندری

سرشناسه : موغلی، مرضیه، ۱۳۴۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : آمایش سرزمین و مکان یابی شهرهای جدید (شهر جدید اندیشه)
 / نویسندگان: مرضیه موغلی، معصومه ترک ارزانفوری، حسن حسینی امینی.
 مشخصات نشر : تهران: بوستان حمید، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۱۹۲ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۱۲-۴۶-۷
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : آمایش سرزمین -- ایران -- شهر اندیشه
 شناسه افزوده : ترک ارزانفوری، معصومه، ۱۳۶۳ -
 شناسه افزوده : حسینی امینی، حسن، ۱۳۵۸ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ۹م۸ / الف ۳۹۵ HT
 رده بندی دیویی : ۳۰۷ / ۱۲۰۹۵۵۱۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۰۲۶۵۵

انتشارات

عنوان : آمایش سرزمین و مکان یابی شهرهای جدید (شهر جدید اندیشه)
 تألیف : دکتر مرضیه موغلی (استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی لارستان)
 و حسن حسینی امینی - معصومه ترک ارزان فوری - محمد صادق اسکندری

ناشر : بوستان حمید

چاپ : اول ۱۳۹۴

شمارگان : ۱۰۰۰

قیمت : ۱۲۰۰۰ تومان

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری برای ناشر محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۰۹۳۷۲۳۷۵۰۳۵

۰۹۱۲۲۳۷۵۰۳۹

تلفن ناشر: ۳۳۷۰۰۹۲۷

پیش گفتار

آمایش سرزمین و مکان یابی، چیدمان محیط، استفاده از توان های محیطی، برنامه ریزی فضایی همگی با سه عنصر انسان، مکان و فعالیت سرو کار دارند، اینکه انسان کدام فعالیت را در کدام مکان انجام دهد مربوط به این رشته است و عمدتاً سه رشته جغرافیا (مکان)، جامعه شناسی (انسان) و اقتصاد (فعالیت) با آن درگیرند.

در طرح ها و برنامه های آمایش سرزمین و مکان یابی که در سطح کلان به اجرا در می آیند، یکی از اهداف اصلی، توزیع متعادل جمعیت و فعالیت در پهنه سرزمین است طوری که به محیط زیست آسیبی نرسد، برای نیل به این هدف مهم راهکارهای متفاوتی در این طرح ها پیشنهاد شده. با بوجود آمدن پدیده «بزرگ سری» در سیستم شهری وضعیتی که پیش می آید تمرکز جمعیت، امکانات و ثروت در بعضی از شهرها است، به موازات چنین پدیده ای توزیع نامتعادل جمعیت و فعالیت های اقتصادی در سطوح منطقه ای و شهری خواهد بود.

یکی از پیشنهادهایی که در طرح های آمایشی و منطقه ای در راستای توزیع بهینه جمعیت و جلوگیری از توسعه نامتعادل علی الخصوص در کلانشهرها مطرح می شود احداث شهرهای جدید در فاصله ای مناسب از شهرهای بزرگ است. در صورتیکه شهرهای جدید مکانیابی صحیح بر اساس عملکرد مورد انتظار از آنها داشته باشند می توانند نقش مهمی را در توسعه و توازن مناطق شهری ایفا کنند. در ایران اکثر شهرهای جدید با هدف جذب سرریز جمعیت از شهرهای بزرگ مکانیابی و احداث می شوند.

در این پژوهش با هدف بررسی نقش شهر جدید اندیشه در آمایش منطقه جنوب غرب مجموعه شهری تهران به مطالعه شهر جدید اندیشه و کانونهای شهری موجود در حوزه جنوب غرب و چگونگی پخشایش جمعیت و فعالیتهای اقتصادی در حوزه پرداخته خواهد شد، بدین

منظور با استفاده از تکنیک «تاپسیس» که یکی از تکنیک های خانواده تصمیم گیری چند معیاره محسوب می شود، رتبه هر یک از شهرهای حوزه در زمینه فعالیتهای اقتصادی بررسی شد که در میان ۱۰ شهر مورد مطالعه شهر جدید اندیشه رتبه ۱۰ را کسب کرد در حالیکه در رتبه بندی از نظر تعداد جمعیت رتبه ۴ را در میان شهرهای مورد مطالعه دارد .

بر اساس نتایجی که از ضریب همبستگی اسپیرمن و بررسی رابطه بین دو رتبه بندی بدست آمد توزیع جمعیت متناسب و هماهنگ با فعالیتهای اقتصادی اتفاق نیفتاده است . شهر جدید اندیشه بر خلاف موفقیتی که در زمینه جذب جمعیت در سطح منطقه شهری جنوب غرب مجموعه شهری تهران بدست آورده در زمینه فعالیتهای اقتصادی نتوانسته موفق عمل کند. نتایج حاصل از ضریب توافقی C حاکی از این موضوع است که با توجه به اینکه شهر جدید اندیشه در زمینه جذب جمعیت مطابق با پیش بینی های موجود در طرح جامع و تفصیلی پیش رفته ،و بر اساس یافته های جامعه آماری مورد مطالعه بین مزیت های موجود در شهر جدید اندیشه و دلایل انتخاب این شهر برای سکونت رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

فهرست مطالب

فصل اول کلیات

۱- مقدمه	۱۱
۲- بیان مسأله	۱۲
۳- اهمیت پژوهش	۱۴
۴- پیشینه پژوهش	۱۴
۵- اهداف پژوهش	۱۸
۶- فرضیات پژوهش	۱۸
۷- اصطلاحات کلیدی	۱۹
۸- متغیرهای پژوهش	۲۲
۹- روش شناسی پژوهش	۲۳
۱۰- فرایند پژوهش	۳۲

فصل دوم آمایش و مکانیابی شهرهای جدید

۱- آمایش سرزمین	۳۵
۲- چگونگی پیدایش تفکر آمایش سرزمین	۳۷
۳- تجارب جهانی آمایش سرزمین	۳۹
۴- طرح ها و برنامه های فرا دست احداث شهرهای جدید در ایران	۴۷
۵- برنامه ریزی منطقه ای و احداث شهرهای جدید	۵۰
۶- تفکر پیدایش احداث شهرهای جدید	۵۶
۷- اهداف احداث شهرهای جدید و گونه شناسی شهرها از نظر عملکرد	۶۴
۸- تجارب جهانی شهرهای جدید	۶۷
۹- جمع بندی (چارچوب نظری)	۸۶

فصل سوم ارزیابی شهر جدید اندیشه

- ۱- مکانیابی و روند شکل گیری شهر جدید اندیشه ۹۵
- ۲- اهداف احداث شهر جدید اندیشه ۱۰۱
- ۳- طرح جامع شهر جدید اندیشه ۱۰۲
- ۴- طرح تفصیلی شهر جدید اندیشه ۱۰۵
- ۵- ویژگی های جمعیتی شهر جدید اندیشه ۱۰۷
- ۶- ویژگیهای اقتصادی شهر جدید اندیشه ۱۱۱
- ۷- ویژگی های کالبدی ۱۱۵
- ۸- شبکه های ارتباطی شهر جدید اندیشه ۱۲۱
- ۹- معرفی کانوئهای شهری حوزه جنوب غرب مجموعه شهری تهران ۱۲۶
- ۱۰- ویژگیهای جمعیتی کانوئهای شهری جنوب غرب مجموعه شهری تهران ۱۳۰
- ۱۱- ویژگیهای اقتصادی کانوئهای شهری جنوب غرب مجموعه شهری تهران ۱۳۵
- ۱۲- شبکه های ارتباطی شهر های حوزه جنوب غرب مجموعه شهری تهران ۱۳۷

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری

- ۱- رتبه بندی شهرهای حوزه جنوب غرب شهر تهران از نظر فعالیتهای اقتصادی ۱۴۱
- ۲- تحلیل پراکنش جمعیت در بین شهرهای حوزه جنوب غرب شهر تهران ۱۵۴
- ۳- بررسی میزان تناسب بین پراکنش جمعیت و فعالیت اقتصادی شهرهای حوزه ۱۵۸
- ۴- بررسی یافته های پرسشنامه ی پژوهش (ارزیابی شهر جدید اندیشه) ۱۶۱
- ۵- پاسخ به سؤالات ۱۷۴
- ۶- آزمون فرضیات پژوهش ۱۷۷
- ۷- پیشنهادات پژوهش و نتیجه گیری ۱۸۰
- کتابنامه ۱۸۹